

Ändring av arbetsmarknads- och socialnämndens reglemente – ansvar för kommunens uppgifter enligt lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta

att under § 2 i arbetsmarknads- och socialnämndens reglemente tillägga ”att ansvara för frågor som ankommer på kommunen enligt lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter”.

Sammanfattning

Enligt lagen (2022:1257) om tobaksfria produkter, som trädde i kraft den 1 augusti 2022, måste handlare som vill sälja tobaksfria nikotinprodukter anmäla försäljningen till den kommun där försäljningsstället är beläget innan försäljningen till konsument påbörjas. Lagen innehåller även regler för hur försäljningen ska gå till, bland annat gällande åldersgräns och marknadsföring. Kommunen är tillsynsmyndighet och har att kontrollera att försäljningen som sker är anmäld till kommunen och att gällande lagkrav efterlevs. Kommunen har rätt att ta ut en avgift för tillsynen.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2022-10-05 Ändring av arbetsmarknads- och socialnämndens reglemente – ansvar för kommunens uppgifter enligt lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
- Reglemente för styrelser och nämnder i Lunds kommun (med markerad föreslagen ändring)
- Protokollsutdrag socialnämnden 2022-09-14 § 130 Ansvar för kommunens uppgifter enligt lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter, ändring av socialnämndens reglemente samt fastställande av tillsynsavgift för försäljning av tobaksfria nikotinprodukter

2022-10-05

Diarienummer

KS 2022/0652

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-09-01 Ansvar för kommunens uppgifter enligt lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter, ändring av socialnämndens reglemente samt fastställande av tillsynsavgift för försäljning av tobaksfria nikotinprodukter

Ärendet

Bakgrund

Tobaksfria nikotinprodukter saluförs främst som tobaksfritt snus, även kallat vitt snus. Produkterna har funnits på marknaden sedan mitten av 2010-talet men försäljningen har varit oreglerad. Det tobaksfria snuset har ofta smaker av mint, frukt, bär eller godis och produkterna har utvecklats att locka unga konsumenter. Eftersom nikotin är starkt beroendeframkallande har det med tiden blivit tydligt att försäljningen av de tobaksfria nikotinprodukterna behöver regleras.

Av den nya lagen framgår att dess syfte är att begränsa de hälsorisker och olägenheter som är förenade med bruk av tobaksfria nikotinprodukter. Den som vill sälja produkterna är skyldig att anmäla försäljningen till aktuell kommun. Vidare införs en 18-årsgräns för köp av produkterna och försäljaren är skyldig att förvissa sig om att köparen har åldern inne. Lagstiftningen innehåller även regler om marknadsföring som bland annat innebär att marknadsföringen inte får vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av produkten. Reklam får inte heller rikta sig särskilt till eller skildra barn eller unga som inte fyllt 25 år. Nya regler införs även gällande märkning med innehållsförteckning och hälsovarningar som upplyser om nikotinets skadeverkningar.

Kommunen åläggs ett tämligen omfattande tillsynsansvar rörande bland annat produktkrav, innehållsdeklaration, hälsovarningar, marknadsföring, anmälan och egenkontroll samt ålderskontroll. Kontrollköp får användas som ett led i arbetet med att göra försäljarna uppmärksamma på vikten av att kontrollera legitimation för att säkerställa att kunden har fyllt 18 år. Skulle brister upptäckas vid tillsyn har kommunen verktyg att ta till i form av föreläggande, varning eller förbud.

Enligt 40 § lagen om tobaksfria nikotinprodukter får en kommun ta ut avgifter för sin tillsyn över den som bedriver anmälningspliktig försäljning enligt 17 § samma lag. Tillsynsavgiftsfrågan behandlas i Ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) 2023–2025 med budget för 2023.

2022-10-05

Diarienummer

KS 2022/0652

Föredragning

Kommunens uppdrag enligt den nya lagen om tobaksfria nikotinprodukter är viktigt för att motverka de hälsorisker som följer med försäljningen av aktuella produkter. Särskilt angeläget är det att se till att barn och unga under 18 år inte får tillgång till nikotin.

Enligt Reglemente för styrelser och nämnder i Lunds kommun åligger det socialnämnden – från och med den 15 oktober 2022 arbetsmarknads- och socialnämnden – att besluta om försäljningstillstånd för tobak och ha tillsynsansvaret för försäljning av tobaksvaror och andra produkter enligt lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Socialnämnden anför att den nya lagstiftningen kring försäljning av tobaksfria nikotinprodukter är en reglering som är närliggande försäljningsreglerna kring tobak och e-cigarett. Det aktuella uppdraget får, som socialnämnden anför, anses höra hemma hos socialnämnden, som redan ansvarar för liknande tillsyn gällande försäljningen av tobak och e-cigarett och som har en organisation inom tillståndsenheten som besitter nödvändig kunskap om och erfarenhet av tillsynsarbete.

Mot bakgrund härav föreslås att socialnämnden ges i uppdrag att ansvara för frågor som ankommer på kommunen enligt lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter.

Beredning

Ärendet har beretts av socialnämnden och kommunkontoret har därefter berett ärendet inför behandling i kommunstyrelsen.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Det uppdrag lagstiftaren ger till kommunen gällande tillsyn över försäljningen av tobaksfria nikotinprodukter medför kostnader för kommunen i form av arbetstid för tillsynspersonalen. Finansieringen görs via avgiftsuttag från försäljningsställena enligt självkostnadsprincipen.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

2022-10-05

Diarienummer

KS 2022/0652

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

Arbetsmarknads- och socialnämnden

För kännedom:

Kommunkontoret